

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Mecanismului național de coordonare a prognozei macroeconomice oficiale și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1070/2023 privind instituirea Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Mecanismului național de coordonare a prognozei macroeconomice oficiale și modificarea Hotărârii Guvernului nr.1070/2023 privind instituirea Comitetului Interministerial de Planificare Strategică a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Art.19 litera c ¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.223-230, art.519).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Republica Moldova utilizează un sistem de prognoză macroeconomică conceput în principal pentru a sprijini elaborarea anuală a bugetului. Deși funcțional, acest sistem rămâne fragmentat, cu o acoperire sectorială limitată și un grad redus de consolidare instituțională. Domenii esențiale - în special piața muncii, sectorul extern, sectorul financiar și indicatorii de sustenabilitate structurală - nu sunt integrate în mod sistematic într-un cadru coerent de prognoză macroeconomică. Coordonarea prognozelor se realizează preponderent pe baza unor aranjamente informale, în absența unui mecanism structurat pentru coordonare, evaluarea prognozelor și soluționarea inconsistențelor de date.</p> <p>În cadrul Agendei de Reformă convenite cu Comisia Europeană, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a institui, până în decembrie 2026, un cadru integrat de prognoză macroeconomică, care să includă piața muncii și sectorul extern și să fie susținut de un mecanism oficial de coordonare (măsura 3.1.1).</p>
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul prevede instituirea Mecanismului național de coordonare a prognozei macroeconomice oficiale, desemnarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării drept autoritate națională responsabilă de coordonarea acesteia, precum și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1070/2023 privind instituirea Comitetului

interministerial pentru planificare strategică. În acest sens, Comitetului i se va atribui o competență suplimentară, respectiv examinarea și aprobarea prognozei macroeconomice oficiale.

Mecanismul propus instituie un cadru unitar, instituțional, procedural și operațional pentru elaborarea, reconcilierea, aprobarea, publicarea și utilizarea prognozei macroeconomice oficiale. Obiectivul principal este asigurarea faptului că prognozele utilizate la nivel guvernamental sunt fundamentate metodologic, coerente, transparente și alinuate necesităților de planificare bugetară, elaborare a politicilor publice și management economic strategic.

Mecanismul este fundamentat pe principiul utilizării unui singur scenariu macroeconomic de bază la nivelul Guvernului, în vederea reducerii fragmentării ipotezelor de politică și asigurării coerenței între procesele majore, inclusiv elaborarea bugetului, Cadrul bugetar pe termen mediu, Programul de reformă economică, analiza sustenabilității datoriei și alte exerciții strategice. Totodată, acesta introduce reguli formale privind gestionarea incertitudinilor de prognoză, soluționarea divergențelor interinstituționale și integrarea lecțiilor rezultate din erorile de prognoză în rundele ulterioare.

Din punct de vedere instituțional, mecanismul atribuie Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării rolul de autoritate națională de coordonare a prognozei oficiale, responsabilă pentru organizarea rundelor de prognoză, integrarea ipotezelor și a contribuțiilor sectoriale, asigurarea coerenței interne, elaborarea cadrului consolidat de prognoză și gestionarea documentației. Ministerul Finanțelor are un rol dublu, fiind atât participant-cheie, cât și principal utilizator instituțional al prognozei, cu responsabilități asupra componentelor fiscale și macro-fiscale. Reconcilierea tehnică va fi realizată prin intermediul unui Grup tehnic de coordonare a prognozei, iar aprobarea finală va reveni Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică. Contribuții sectoriale suplimentare vor fi furnizate de ministerele implicate și instituțiile specializate, în timp ce Biroul Național de Statistică va asigura baza de date necesară. Mecanismul este deschis participării Băncii Naționale a Moldovei, însă amploarea și forma implicării acesteia urmează a fi stabilite independent, fără a-i fi atribuite roluri sau responsabilități formale, pentru a evita conflicte de ordin juridic.

Mecanismul va funcționa pe baza a două runde ordinare de prognoză – primăvară și vară - completate, după caz, de runde extraordinare, declanșate de șocuri majore, modificări de politici sau revizuri statistice importante. Fiecare rundă va urma o succesiune standard de etape: evaluare, consolidare, validare, reconciliere și compilare, aprobare și publicare. Orizontul standard de prognoză este de patru ani

(anul curent plus trei ani de proiecție), iar setul de indicatori acoperă șase sectoare principale: real, fiscal, piața muncii, sectorul extern, sectorul financiar și indicatori structurali.

De menționat că proiectul de hotărâre prevede intrarea în vigoare a prevederilor acestuia la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, reieșind din termenul de realizare prevăzut în PNA, Cap. 17, Anexa B, Acțiunea 6 - August 2026.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost identificate și analizate 3 opțiuni alternative pentru remedierea deficiențelor sistemului de prognoză macroeconomică din Republica Moldova, inclusiv în ceea ce privește resursele umane, calitatea datelor și coordonarea instituțională.

Opțiunea 1. Îmbunătățiri tehnice în cadrul actual. Această opțiune presupune extinderea setului de indicatori de prognoză, aprobat printr-un ordin revizuit al Ministerului Finanțelor și implementat în cadrul structurii existente. Deși ar putea conduce la o îmbunătățire a rezultatelor prognozei, nu ar institui un mecanism de coordonare la nivel guvernamental. În plus, fără modificări instituționale și fără consolidarea capacităților analitice, impactul asupra calității prognozei ar rămâne limitat. Extinderea acoperirii indicatorilor, în absența resurselor suplimentare, riscă să amplifice inconsistențele existente, menținând, în esență, situația actuală.

Opțiunea 2. Crearea unei noi instituții de prognoză. Această opțiune presupune instituirea unei entități publice independente, dotată cu autoritate și resurse adecvate, responsabilă exclusiv de prognoza macroeconomică. Exemple relevante includ instituții precum Biroul de Analiză a Politicilor Economice din Țările de Jos, Biroul pentru Responsabilitate Bugetară din Regatul Unit al Marii Britanii sau Biroul Federal de Planificare din Belgia. Deși un astfel de model ar putea aborda problemele de capacitate și calitate a datelor, prin consolidarea funcției analitice și a rolului de coordonare, implementarea sa implică costuri administrative ridicate, o perioadă îndelungată de instituire și riscuri de tranziție, ceea ce o face dificil de realizat până la sfârșitul anului 2026. O variantă ar fi atribuirea funcției de prognoză viitorului Consiliu Fiscal. Totuși, acest lucru ar crea un conflict de roluri, întrucât instituția nu ar mai putea evalua independent calitatea prognozei. În plus, această opțiune nu este fezabilă în termenul stabilit.

Opțiunea 3. Centralizarea prognozei în cadrul Ministerului Finanțelor. Această opțiune presupune transferul integral al responsabilității pentru prognoza macroeconomică către Ministerul Finanțelor, care ar deveni unicul producător al scenariilor macroeconomice. Deși este o practică întâlnită în unele state membre UE,

eficiența acesteia depinde de existența unor tradiții instituționale solide și a unor mecanisme independente de evaluare. Centralizarea ar putea genera eficiențe prin consolidarea resurselor analitice, dar ar putea reduce expertiza sectorială (piața muncii, sectorul extern, migrație), în prezent mai apropiată de MDED. De asemenea, există riscul unei perspective analitice limitate, centrate excesiv pe sectorul fiscal. În absența unui mecanism independent de validare, credibilitatea prognozei ar putea fi afectată, iar cumularea funcțiilor de prognoză și politică fiscală ar putea genera conflicte de interese. Implementarea acestei opțiuni ar necesita, de asemenea, modificări instituționale semnificative.

Comparativ cu opțiunile alternative analizate, modelul propus asigură conformitatea deplină cu principiile Uniunii Europene și bunele practici internaționale în materie de transparență, realism și evaluare independentă; menține un echilibru instituțional adecvat și evită apariția conflictelor structurale de interese; valorifică în mod eficient resursele analitice limitate, evitând duplicarea acestora; este fezabil până la sfârșitul anului 2026, în cadrul capacității administrative existente a Republicii Moldova; contribuie la consolidarea credibilității, atât pe plan intern, cât și în relația cu partenerii internaționali.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Mecanismul nu presupune crearea unor instituții noi și nici desființarea celor existente. Acesta consolidează însă statutul și autoritatea coordonării prognozei la nivel guvernamental și delimitează clar funcția de coordonare a prognozei macroeconomice de cea de formulare a politicii fiscale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Lansarea și funcționarea Mecanismului presupun elaborarea prognozelor pentru trei sectoare suplimentare complexe: piața muncii, sectorul extern și sectorul financiar. În acest context, a fost necesară suplimentarea cu două unități de personal a Direcției analiză și prognozare macroeconomică, măsură realizată prin Hotărârea Guvernului nr. 262 din 20 mai 2026 „Cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (ajustarea regulamentului de activitate și a structurii Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării)”.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Aprobarea Mecanismului va avea un impact pozitiv indirect asupra sectorului privat, prin creșterea predictibilității și coerenței cadrului macroeconomic. Utilizarea unui scenariu macroeconomic unic, coordonat și coerent la nivel guvernamental, va

<p>reduce incertitudinile și va consolida încrederea mediului de afaceri în politicile publice, facilitând planificarea investițiilor și a activității economice.</p>
<p>4.4. Impactul social – <i>nu este aplicabil</i></p> <p>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal – <i>nu este aplicabil</i></p> <p>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen – <i>nu este aplicabil</i></p>
<p>4.5. Impactul asupra mediului – <i>nu este aplicabil</i></p>
<p>4.6. Alte impacturi și informații relevante – <i>nu au fost identificate</i></p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>
<p>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională – <i>nu este aplicabil</i></p>
<p>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</p>
<p>În conformitate cu art.20 din <i>Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative</i>, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (link) și pe portalul www.particip.gov.md (link).</p> <p>În scopul respectării prevederilor <i>Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional</i>, proiectul hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării www.mded.gov.md, compartimentul <i>Transparența decizională</i>, secțiunea <i>Anunțuri</i>, rubrica <i>Anunțuri privind consultările publice</i>, precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.</p>
<p>7. Concluziile expertizelor</p>
<p>Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, precum și expertizei juridice, în conformitate cu prevederile art. 36 și 37 ale Legii nr. 100/2017.</p>
<p>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</p>
<p>Aprobarea proiectului nu presupune modificarea altor acte normative</p>
<p>9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</p>
<p>Ca urmare a aprobării proiectului de hotărâre vor fi demarate procedurile privind instituirea Grupului tehnic de coordonare a prognozei macroeconomice oficiale și aprobarea setului de materiale necesare pentru lansarea și funcționarea Mecanismului.</p>

Ministru

Claudiu-Iulius-Gavril NĂSUI